

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Дін мен радикализм: Шекара қайда?

ЖАРИЯЛАНДЫ
16.06.2025СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/180805/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Автор: Ануар Бақбол Жетекші: Мұқан Нұрзат Дін мен радикализм: Шекара қайда? Кіріспе Дін адамзат тарихында рухани және моральдық бағдар ретінде қызмет етіп, адамды ізгілікке, бейбітшілікке және әділеттілікке шақырады. Алайда, соңғы...

Автор: Ануар Бақбол

Жетекші: Мұқан Нұрзат

Дін мен радикализм: Шекара қайда?

Кіріспе

Дін адамзат тарихында рухани және моральдық бағдар ретінде қызмет етіп, адамды ізгілікке, бейбітшілікке және әділеттілікке шақырады. Алайда, соңғы жылдары кейбір діни ағымдар өздерінің радикалды көзқарастарын таратып, қоғамда алауыздық пен зорлық-зомбылықты қоздыруда. Бұл құбылыс дін мен радикализм арасындағы шекараны анықтауды қажет етеді.

Діннің шынайы мәні

Діндер, оның ішінде ислам, христиандық, иудаизм және басқа да сенімдер, негізінен адамды ізгілікке, сабырлыққа және бірлікке тәрбиелеуге бағытталған. Мысалы, ислам дінінде Құранның «Маида» сүресінің 32-аятында: «Кім бір адамды жазықсыз өлтірсе, бүкіл адамзатты өлтіргенмен тең» деп жазылған. Бұл аят діннің бейбітшілік пен адам өміріне деген құрметін көрсетеді.

Радикализмнің пайда болуы

Радикализм – белгілі бір идеяларды немесе сенімдерді күшпен, зорлық-зомбылықпен насихаттау. Діни радикализм – діннің атын жамылып, өздерінің саяси немесе идеологиялық мақсаттарын жүзеге асыруға тырысатын ағымдар. Мұндай ағымдар көбінесе дінді теріс түсініп, оны өз пайдасына бұрмалап пайдаланады. Қазақстанда да соңғы жылдары радикалды діни ағымдардың белсенділігі байқалуда. Қазақстан Республикасының дін саласындағы мемлекеттік саясатының 2017–2020 жылдарға арналған тұжырымдамасында діни радикализм мен экстремизм идеологиясының

таралуы қоғам үшін қауіп төндіретіні атап көрсетілген .

Дін мен радикализм арасындағы шекара

Дін мен радикализм арасындағы шекара мынадай белгілермен анықталады:

Мақсат: Дін адамды рухани жетілдіруге, ізгілікке шақырады. Радикализм өз мақсаттарына жету үшін зорлық-зомбылықты қолдануға бейім.

Әдіс: Дін бейбітшілік пен келісімді насихаттайды. Радикализм қарсыластарын жоюды немесе оларды өз көзқарастарына көндіруді мақсат етеді.

Қоғамға әсері: Дін қоғамда бірлік пен ынтымақты нығайтады. Радикализм қоғамда алауыздық пен қақтығыстарды тудырады.

Радикализмнің қоғамға әсері

Радикалды діни ағымдар қоғамда бірлік пен тұрақтылықты бұзады. Олар жастарды өздерінің қатарына тартып, оларды зорлық-зомбылыққа итермелейді. Қазақстанда да радикалды діни ағымдардың әсерінен жастар арасында теріс көзқарастар мен әрекеттер байқалуда. Бұл жағдай мемлекет тарапынан діни экстремизм мен терроризмнің алдын алу шараларын күшейтуді талап етеді.

Қорытынды

Дін мен радикализм арасындағы шекараны анықтау – қоғамның рухани және әлеуметтік тұрақтылығын сақтау үшін маңызды. Діннің шынайы мәнін түсіну және оны дұрыс ұстану арқылы радикализмнің алдын алуға болады. Бұл үшін діни білімді арттыру, жастарды дұрыс бағытта тәрбиелеу және радикалды идеологияларға қарсы тұру қажет.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimges.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.